

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

фінансової стабільності; звітує про фінансову стабільність.

3. Департамент фінансової стабільності: аналізує фінансову стабільність, у тому числі системні ризики, що загрожують стійкості фінансової системи; розробляє модельний інструментарій та регулярно проводить стрес-тестування фінансового (банківського сектора); розробляє інструментарій макропруденційної політики для запобігання системним кризам і мінімізації негативних наслідків макроекономічних шоків; здійснює аналітичну та адміністративну підтримку діяльності міжвідомчої Ради з фінансової стабільності, Комітету з фінансової стабільності НБУ та координація робіт з питань фінансової стабільності.

Забезпечення фінансової стабільності стало одним з ключових завдань не тільки центральних банків світу, а й також Національного банку України, розбудову системи забезпечення якої він вибудовує з урахуванням багатого зарубіжного досвіду. Ключові зміни щодо цього було розпочато у період системної кризи 2014–2015 років, у тому числі – із залученням керівників ключових регуляторів фінансового ринку. Як зазначається в програмних документах НБУ, трансформація регуляторної функції передбачає, насамперед, підвищення його інституційної спроможності за рахунок оптимізації діяльності та підвищення рівня комунікації як сучасного мобільного регулятора, готового до нових викликів в умовах, що швидко змінюються [7]. У 2015 році було започатковано концептуальні зрушення, які торкалися впровадження нових напрямків регуляторної діяльності в частині наступних напрямів: перегляд підходів до складових інструментів макропруденційної політики; перехід до банківського нагляду на основі кластеризації за допомогою групування для цілей нагляду банків зі схожими бізнес-моделями; зміна підходів до проведення стрес-тестування.

Зазначені зміни продовжуються й зараз, що підтверджує доволі рішучу налаштованість НБУ на просування шляхом економічного корегування та підвищення ефективності проводжуваних ним реформ.

Список використаних джерел

1. Підхомний О.М. Роль центрального банку у забезпеченні фінансової стабільності / О.М. Підхомний, В.А. Вишневський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – №3, Т. 3. – С. 127-130.
2. Закон України «Про Національний банк України» від 07.12. 2000 р. № 2121-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Роль Національного банку в забезпеченні фінансової стабільності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=32146402.
4. Звіт про фінансову стабільність. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=32146421&cat_id=32146420&ctime=1465219006211.
5. Рада з фінансової стабільності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=32146424.
6. Внутрішня трансформація Національного банку України . [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=12955025.
6. Фінансова стабільність. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=32278664.

УДК 658

Дмитренко А.В., к. е. н., доцент, **Барсукова М.В.**, студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ОЦІНКА РОЗВИТКУ СПІЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Труднощі інтеграції України в Європейський Союз пов'язані з проблемами економічного стану країни та виробництвом конкурентоспроможної продукції. Країни, які претендують на повноправне членство в Європейському Союзі, повинні мати сформовану ринкову економіку, а також здатність витримувати конкуренцію. Невідповідностями між Україною та Європейським Союзом є різниця між нормативно-правовою базою, а макроекономічна ситуація не дозволяє швидко адаптувати українське законодавство до законодавства Європейського Союзу.

Крім вищеперерахованих проблем, за оцінками провідних спеціалістів Європи, підприємницький ризик інвестицій в Україну досить високий і становить 80%, що зумовлює незначний потік прямих інвестицій до нашої країни. Згідно з розрахунками у світовому потоці прямих інвестицій на економіку України припадає близько 1%, або в середньому приблизно 5 дол. США на одну особу населення, що свідчить про нерівномірність розподілу спільних підприємств по регіонах України [3, с. 64 - 65].

Залучення іноземних інвестицій є дієвим засобом забезпечення економічного зростання будь-якої країни. Однак, для створення сприятливого інвестиційного клімату в країні, крім гарантій захисту іноземних інвестицій та стабільності правової бази здійснення підприємницької діяльності, важливе значення має інформаційна прозорість процесів управління вкладеними капіталами, зрозумілість інформації про діяльність підприємства для іноземних інвесторів, що забезпечується адекватною організацією та веденням обліку іноземних інвестицій [1, с. 73].

Для більш детальної оцінки розвитку спільного підприємництва в Україні та дослідження причин негативної динаміки іноземного інвестування проведемо аналіз рейтингу України щодо її інвестиційної привабливості на світовому ринку з метою обґрунтування розвитку спільної діяльності та спільного фінансування на сучасному етапі розвитку економіки.

На практиці існує велика кількість рейтингів інвестиційного клімату держави або інвестиційної привабливості об'єкта інвестування, які регулярно публікуються та відрізняються переліком складових, які беруться до уваги під час розрахунку.

Наприклад, Standard and Poor's Corporation (S&P) та Moody's Investor Service, Inc (Moody's) орієнтуються на американський ринок, Fitch Rating Ltd (Fitch) - для європейських країн, а Rating & Investment Information Inc виступає індикатором платоспроможності емітентів для азіатських країн.

Аналізуючи місце України у світових рейтингах, можемо стверджувати про достатньо не стійку позицію серед країн світу взагалі.

Зниження рейтингу S&P, Moody's та Fitch обумовлено тим, що при оцінці та визначенні загального рейтингу враховуються різні складові ведення бізнесу в країні, темпи виробництва та інфляції, наявність та дієвість реформ в країні, динаміка ВВП, стан зовнішнього фінансування, політична та економічна ситуація в країні, внутрішня та зовнішня політика уряду та інші макроекономічні показники. За оцінкою рейтингу S&P Україна має негативний рівень інвестиційної привабливості, а за рейтингом Fitch – стабільний рівень, хоча порівняння цих показників в іншими країнами свідчить, що інвестиційна привабливість України знаходиться на нижчих позиціях.

До параметрів найбільш популярного показника серед вітчизняних аналітиків, Індексу ведення бізнесу (The Doing Business), відносять відкриття бізнесу, процедури одержання дозволу створення логістичної бази, прийом на роботу співробітників, реєстрація майна, одержання кредиту, захист інвестицій, виплата податків, торгівля з зарубіжними країнами, складання контракту, закриття бізнесу. Розраховується він з обов'язковим урахуванням законів та положень, які впливають на умови ведення підприємницької діяльності.

Експерти Heritage Foundation та The Wall Street Journal розраховують Індекс економічної свободи (Heritage Foundation) і визначають економічну свободу як «відсутність урядового втручання або перешкоджання виробництву, розподілу і споживання товарів і послуг, за винятком необхідної громадянам захисту та підтримки свободи як такої».

Індекс економічної свободи базується на 10 індексах, вимірюваних за шкалою від 0 до 100, при цьому показник 100 відповідає максимальній свободі, а 0, відповідно, мінімальній. Серед основних параметрів: бізнес свобода, торгова свобода, фінансова свобода, державні витрати, валютна свобода, інвестиційна свобода, фінансова свобода, права власності, свобода від корупції, свобода праці.

Показники ведення бізнесу за рейтингом The Doing Business оцінюють значну кількість показників за різними субіндексами, що аналізують рівень інвестиційного, податкового та кредитного клімату в Україні по відношенню до суб'єктів ведення бізнесу в країні.

За даними Всесвітнього банку, динаміка загального показника у рейтингу The Doing Business-2017 свідчить про покращення ситуації. За даними рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business-2017 Україна зайняла 80 місце, а у 2018 році – 76 місце зі 190 можливих, і це є рекорд який Україна досягла за всі роки своєї незалежності, і вже останні 4 роки (2015-2018 роки) знаходиться вище 100 місця. За досліджуваний період позиція України

в рейтингу вдвічі покращилася (з 152 на 80 місце). Якщо розглядати значення цього індексу у загальному підсумку, можемо констатувати позитивну динаміку, але практично більшість законодавчих змін які було запропоновано і враховано при розрахунку даного показника не працюють або не мають суттєвого практичного значення. Така тенденція матиме вплив на зменшення збиткових підприємств та підприємств-банкрутів, саме через полегшення умов ведення підприємницької діяльності в Україні [4, 5; 2].

Отже, аналіз розвитку іноземного інвестування, визначення місця та ролі спільного фінансування в Україні та розвитку спільних підприємств для економіки та суспільства в цілому свідчить про важливість спільного підприємництва в соціо-економіко-правовому середовищі, що вимагає розробки видів і напрямів державної підтримки спільного підприємництва в Україні, доступу до пільгових кредитних ресурсів, інформаційної та технічної підтримки спільної діяльності, пільгових умов оподаткування для забезпечення стійкого і стабільного розвитку спільного підприємництва в Україні.

Список використаних джерел

1. *Луцко М.Р., Шестерняк М.М. Облік спільної діяльності в Україні. Наука й економіка. Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. Вип. 2 (14), 2009. с. 85-90.*
2. *Резнік Н.П., Зіновєв М.О. Покращення інвестиційного клімату в сучасних умовах розвитку фондового ринку України. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент», випуск 6 (76), 2018. С. 113-117.*
3. *Худавердієва В.А. Стратегія залучення іноземних інвестицій в економіку України. Фінанси України. 2010. № 6. с. 62 - 71.*
4. *DOING BUSINESS–2018. Україна в рейтингу Світового банку легкості ведення бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://edclub.com.ua/analytika/ doing – business–2018–ukrayina–v–reytingu–svitovogo–banku–legkosti–vedennya–biznesu](http://edclub.com.ua/analytika/doing-business-2018-ukrayina-v-reytingu-svitovogo-banku-legkosti-vedennya-biznesu)*
5. *OpenDataBot сповіщатиме підприємців про банкрутство контрагентів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://opendatabot.com/blog/31–bankruptcy](https://opendatabot.com/blog/31-bankruptcy).*

УДК 658

Дмитренко А.В., к. е. н., доцент,

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

Ковтунов А.В., к. е. н., доцент, заступник декана факультету підприємництва та управління
ЗО «Білоруський державний аграрний технічний університет»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ СПІЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Формування умов для активізації спільної діяльності окремих економічних суб'єктів є одним зі способів активізації економічного розвитку країни, сприяттє економічного зростання, завдяки збільшенню зовнішньої торгівлі, конкурентоспроможності вітчизняних товарів на світових ринках і наближення їх якісних параметрів до світового рівня, зростанні заробітної плати та соціальних виплат, покращенні умов праці та її мотивації, рості податкових надходжень бюджету, прийнятті законодавчих актів, які регламентують податкову, митну, інвестиційну, кредитну та амортизаційну політику зближуючи з положеннями міжнародних стандартів, передбаченні впровадження у реальне життя науково містких та ресурсозберігаючих технологій, що ввозять на територію держави, збільшенні числа інститутів, які забезпечують потреби населення, задовольняючи послугами виробничого та невиробничого характеру, довірі окремих іноземних суб'єктів та держав, підвищенні іміджу держави.

Однією із специфічних рис спільної діяльності є об'єднання ресурсів окремих учасників спільної діяльності та спільне фінансування, що передбачає залучення інвестицій (в тому числі іноземних інвестицій та іноземного капіталу), з метою розширення та відтворення основних фондів і виробничих потужностей, підвищення ефективності спільної діяльності, вирішення управлінських питань для отримання максимального спільного економічного ефекту від спільної діяльності.

Залучення іноземних інвестицій є дієвим засобом забезпечення економічного зростання будь-якої країни. Однак, для створення сприятливого інвестиційного клімату в